

מילון הראיה

א

אב - הנושא המוליד, המחולל את התולדות [ר"מ קיז].

אז - במאמרי הראיה 165: "כי אז, דוקא אז, כאשר עוד הפעם כיום צאתינו ממצרים נעמוד על רגלי עצמנו בעצמה הנשמית, להיות דורכים על במתי ארץ בגאון ד' צור ישראל, אז יראו כל העמים צדקנו, ומשפט חירותינו יגלה ויראה על פני כל מלא עולם". ובש"ק, קובץ א תפח: בעלי הפנימיות משתוממים הם בעת שהחיצוניות נושאת את דגלה ברמה בחיים. אבל עליהם לדעת, כי הפנימיות היא **אז, רק אז**, מנצחת, כשהיא מוצאה לפניה עולם ערוך ומסודר, אברים בריאים, ולב אמיץ, חושים מפותחים, וסדרי יופי, נקיות וטהרה, מוסר נימוסי, ודרך ארץ, ומרץ, ואהבה לחיים ולעולם. אז תוכל הפנימיות לשלוט על ממלכה מלאה אוניס". וביחס לחידוש הסנהדרין, עיכובים שבזמננו, בא"ה ב לח: "ישיבה המאוחדת שתהי' מאוגדת ביחד מגדולי רבני אה"ק וגדולי רבני הגולה תהי' האספה הגדולה הזאת נקראת "הרבנות הכוללת", והמובן יהי' הרבנות של כל ישראל, הגוי כולו. ואם חפץ השי"ת בידיו יצליח והכינס הזה ואיגודו יבואו על נכון, ופעולות לטובה בין לחיזוק מצב התורה בכל עניני הדת, בין לפתרון של השאלות היותר גדולות וכלליות הקשורות בחיי האומה בארץ ובגולה, ובין לתיקון מצב הכלל ביחס החיצוני כלפי האומות, בקשר עם חיזוק ידים של מליצינו ואוהבינו שבהן, בין להפרת עצת רשעי עולם שונאינו ומקטריגינו, בין בנוגע לחיי ישראל בארץ ובין בנוגע לחייו בכל תפוצות הגולה - כשכל אלה הדרכים יעוטרו באיזה מדרגה של הצלחה וכבוד, **אז, רק אז**, תוכל לעלות על הפרק גם כן שאלה זו של השבת שבותינו בדבר ערכה של הסמיכה ואפשרותה. ורק דוקא לאחר כל המעשים הגדולים אשר ייראו מקיבוצינו וסידורינו, כי אז יוכלו הדברים להיות במדרגה "מידי דקיימא לשאלה". אמנם, במקומות רבים בהם משתמש הרב ב"אז", כוונתו "דוקא אז". בשם מו"ר הרב צבי"ט טאו.

אב - המקום את הבית, המדריך את התולדות, המאיר את ארחות חייהם בהשפעתו הרוחנית [שם קיח].

אב - הרועה הנאמן. מדריך, העומד במעלות נפשו הרבה יותר

גבוה מהמעלה של הצעירות של הבנים^ו, הצריכה לקבל את השפעתו^ו [עפ"י ע"ר ב סה].

אבנט - מכוון בתור אמצעי, בין החלק העליון מקום הכחות הנפשיים, לבין החלק התחתון שבגוף, מקום הכחות הגופניים השפלים, שמורה אמנם על היחש החזק שיש לכחות השפלים אל הכחות הנפשיים, עד שהקדושה^ו המעלה את הנטיות הנפשיות, פועלת להגביל יפה את סדרי הפעולות הטבעיות לצד המעלה והקדושה [ע"א ג ב ד].

ע"ע חגורה, יסוד הויתה.

אבר - **אבר הכנף**^ו - הכח הפנימי המניע את העפיפה [עפ"י ע"א ב ח יב].

אגרת רב שרירא גאון - מסמך-היסוד לסדר ההשתלשלות של כל התורה-שבעל-פה^ו, שהוא כמגדל בנוי לתלפיות של היהדות, עליו תלוי כל שלטי הגבורים במלחמתה של תורה ואמתת דורותיה. בסיס האמונים לחתימת תורת אמת של "חיי עולם הנטועים בתוכנו"^ו מאז היותנו לעם ד' אלהינו, בקבלת מתנתה, ונמשכים לו באחרית חתימת התלמוד עם המשך דבריהם של הגאונים^ו מוסרי עניניו [ל"י ב (מהדורת בית אל תשס"ג) ג, נב].

אד - ענן [ר"מ קיח].

אד - לישנא דתברא [ר"מ קיח].

"אדם" - כנוי לגויה. ציור האדם השפל והנבזה על שם האדמה אשר לוקח משם, להוראת היות חומרו שפל מאד, כי הוא המדרגה הפחותה מן הדצח"מ שהוא הדומם [עפ"י ע"א יבמות סג].

"אדם" - כנוי לנפש. ציור מדרגה גבוהה, כמו שכתוב "בצלם" אלקים עשה את האדם", היינו מצד נשמתו^ו הרוממה, אשר היא נאצלת מתחת כסא-הכבוד^ו, ועל שם "אדמה לעליון"¹ [עפ"י ע"א יבמות סג].

ע"ע "אנוש". ע"ע גבר. ע"ע איש.

אהבה - ההתייחסות הנאמנה, הישרה, ההגונה, המתאימה אל האמת המציאותית, מתוך שייכות נכונה וזיקה רצויה, הכרה מלאה ושלמה של המציאות, של הענין שהיא מתייחסת אליו [עפ"י ל"י ב רלד]. מצב גדולתי, רוחני, אינטלקטואלי הכרתי נשמתי, שייכות חיונית, קישור התדבקות והזדהות, מתוך חכמה אמיתית והכרה אמיתית [עפ"י שי' 63, 4-5].

אהבה - עדן החיים, התשוקה האלהית של העלאת נר החיים [מ"ר 24].

שלימות האהבה - השמחה הגמורה ואור הנפש, שעמה כל טוב ואושר ובה כלולים נועם החכמה וההשגה ואהבתה [ע"א א ד לו].
 ◊ האמונה^ו והאהבה הן עצם החיים בעוה"ז ובעוה"ב^ו [א' ט].

אהבה - שמרי האהבה - ע"ע תאוות.

טוב מאהבה - מידיעת הטוב^ו הגנוז בהם [עפ"י ע"ר א רפן]. מהכרה אמיתית אל הטוב והשלימות [ע"ר א שסזח (ע"א א ג לב)].

באהבה - בדרך חפץ פנימי והכרה עצמית [ל"ה 55].

כח העבודה מאהבה - ◊ אינו בא כי אם לפי מדת הידיעה הבאה בלימוד של קביעות ועשירות רבה במקצעות השונים של תורת המוסר^ו והיראה^ו, שאי אפשר כלל להמצא מבלעדי לימוד בסדר נכון, למגרס תחילה בבקאות מלמטה למעלה, ואחר כך למסבר בעומק עיון ודעה שלמה [ל"ה 188].
 ע"ע עבודה מאהבה, עבודת ד' מאהבה ותלמוד תורה-לשמה.

אהבה אלהית - האהבה האלהית העליונה, המבוססת בבשמי הדעה העליונה - ההרגשה הנשמטית היותר חודרת ופנימית, אשר בכנסת-ישראל^ו בכללותה, בנשמות אישיות היחידים, בחביון-עז^ו נשמת כללותה, ובכל אשד הרוח המשתפך בכל פלגות תולדותיה [ע"א ד ט פח].
 אהבת-ד'^ו אלהי-ישראל^ו, עצם החיים (בישראל), נשמת-האומה^ו ועצם חייה [אג' א מד].

אהבה אלהית - הנטיה היותר חפשית^ו ונצחית^ו של רוח החיים, שהופעתה באה מסקירת הגודל הבלתי מוקצב, של אור^ו הקודש^ו המקיף עולמי נצח ממעל לכל חק וקצב, שאור החסד^ו הנאמן^ו מתעלה שם, השופע ויורד בכל מלא חנו^ו,

אדם - נפש שכלית קשורה בחומר [ע"א ג ב קצט].
אדם - צורת האדם - המחשבה-העליונה^ו העושה את האדם לאדם, התורה^ו [ע"א ד ט יז].

צורת האדם הפנימית - שכלו ומוסרו [פנ' א].

אדם - כחו הרוחני - ע' במדור נפשיות, רוח, הכח הרוחני (של האדם).

אדם - סגולת האדם² - מציינת את רוממותו הבאה בעקב שפלותו - יצור מושפל עד עמקי החומר, ועם זה כונס בקרבו את כל סגולת ההויה הרוחנית המלאה. שדוקא בהשתפלותו אל המורד הארצי הרי הוא רוכס את כל ההויה מראש היש עד סופו [ע"א ד ט קה].

אדם - נשמת האדם בכל חגויה השונים - פרח רז עולם החיבור הנעלה שממנו מתגלה הכבדות הארצית^ו עם השאיפה השמימית המנצחתה, של שפעת החיים היציריים המשתפלת דרגה אחר דרגה, עד שיוצרת את החמירות^ו, עם המאור-העליון^ו, השפעה של הוית הישות, הרוחני, האצילי, השכלי, והמוסרי, הקדוש והמצוחצח [עפ"י א"ק ב תקכד].
 יצירה שבה מתגלה האור ההויתי בכל עזו ותקפו. הכח המרכזי, שההויה חודרת באורה כולה אל הויתו, ומשלמת את תכונתה על ידו [פנק' ג של].

אדם - תעודת האדם שנוצר בגללה³ - להוסיף אור^ו רצוני^ו עליון^ו בעוזו^ו החיים הפרטיים, להעלותם^ו אל עלויו^ו הכללי^ו, ולהוסיף בכלל זיו^ו צביוני חדש ע"י עושר הבא ממשפלים. (לעסוק בתורה-לשמה^ו) [א"ק א מד].

ע"ע חיי האדם. ע' במדור פסוקים ובטווי חז"ל, צלם אלהים, חותם צלם אלהים מוטבע באדם. ע"ע דמות האדם.

אדנות מוחלטה - היכולת^ו החפשית^ו האין-סופית, המצויה תמיד בפועל בגבורה-של-מעלה^ו, היא האדנות המוחלטה והמלוכה האמיתית שהיא עומדת למעלה מכל שם^ו, מכל בטוי ומכל קריאה^ו, שהרי האפשרות אין לה קץ ותכלית, והיכולת אין לה גבול והגדרה. מלכות-אין-סוף^ו במובן העליון, המלוכה-העליונה^ו [ע"ר א מו].

ע' במדור שמות כינויים ותארים אלהיים, "אדון עולם"⁴.

אדריכל - פועל (את) הבנין [א"ק ב שנ].

2. כונס בקרבו את כל סגולת ההויה וכו' - ש"ק קובץ א קעב: "האדם הוא תמצית מלאה שההויה כולה משתקפת בו".

3. תעודת האדם - ע"ע ע"ר א קפא ד"ה מכלל ופרט וכלל. א"ק ב תקלד. ע' במדור מונחי קבלה ונסתר, "תוספת".

4. ע' עטרת ראש להרד"ב, שער ראש השנה סי' ה.

אהבה מינית - האהבה^ו בפנותה לקראת הויית החיים ושלשלת השלמתם מדור לדור ומתקופה לתקופה, התשוקה האלהית של העלאת נר החיים [עפ"י מ"ר 24-25].

אהבה קדושה - האהבה הקדושה - אהבת-ד^ו וכל העולמים, אהבת כל היקום וכל היצור [א"ק ג רעטרפ].

"אהבה רבה" - ע' במדור פסוקים ובטויי חז"ל.

אהבת אור ד' - אהבת החיים של הצדיק-האמיתי^ו, >שאיננה כלל אותה הנטיה הגסה של אהבת החיים המרופדת בשכרון של נטיות החומר הגסים המצוי אצל רוב הבריות, כי אם< אהבת חיקוי לחסד-עליון^ו בעולמו, המתפשטת על פני כל היצור [קבצ' א קעד].

אהבת ד' - הרגשת השתוקקות תמיד לטוב^ו ולאמת^ו שהאדם מרגיש באמת בנקודת נשמתו^ו הפנימית, >שהכל הוא בכלל טוב או בכלל אמת< [עפ"י קבצ' ב קלג].

(האהבה) מצד כבודו^ו וחסדיו^ו שעשה [מ"א א פט].

גלויה היסודי של האמונה^ו הגדולה [נ"ה יא].

◊ **אהבת ד'** באה כשישים האדם לבבו להדמות לדרכי השי"ת^ו, אז ע"י ההדמות תולד האהבה, וכפי רוב הדמיון יהי רוב האהבה [ע"א א ב לו (ע"ר ב קג)].

◊ האהבה באה מצד השלמות שבנמצאים, שמצדה הם כולם נמצאים באמיתות מציאותו יתברך [ע"א ג ב קעא].

◊ דעת כל המציאות לאמתתה לכל סעיפיה, כפי היכולת לאדם, >שמכלל דעת-ד'^ו<. דעת הטבע לכל סעיפיו

גיאוגרפיה והתכונה, הרפואה וחכמת הנפש, תכונות העמים וכל הגולה להם, המביאים גם כן לאהבה-העליונה^ו הזכה

בכללות האנושיות [עפ"י קבצ' ב קלא].

ע"ע אהבה אלהית. ע"ע יראת ד'. ע"ע בנספחות, מדור מחקרים, אהבה ויראה.

ממעל לכל חק ומשפט^ו, וכל פנות שהוא פונה הכל הוא רק לטובה^ו ולברכה^ו לאור ולחיים^ו, וכל מעשה וכל תנועה מחוללת אך נועם^ו והוד^ו קודש [עפ"י א"י כט, ע"ר א יד].

האהבה העליונה - אהבת-עולם^ו ואהבה-רבה^ו, אשר לישראל את ד' אלהיהם ואביהם-שבשמים^ו מלך-עולמים, הבוחר בעמו ומלמדו ומדריכו [ל"י א (מהדורת בית אל תשס"ב) צג].

האהבה^ו - תכלית התעודה האנושית. ההכרה האמיתית כשמתגברת באדם כראוי, מכבוד-אל^ו הכללי, הנשקף מכל הדר^ו הבריאה וסדריה הגשמיים^ו והרוחניים^ו, בעבר, בהווה ובעתיד, >שגם זה האחרון מוצץ הוא יפה למי שמבקש ודורש-את-אלהים^ו באמת וחפץ שלם< אותה ההכרה כשהיא מתעצמת יפה באדם, רק היא מטבעת עליו את חותמו האמיתי, את אופיו הטבעי להקרא בשם אדם^ו. רק אז הוא מרגיש שהוא חי חיים נצחיים ומכובדים. >הוא מכיר כי הדרכים שהחיים מתגלים בהם, לפי ערכנו ביחש מצבנו החומרי, שונים המה, ובכל השינויים ההווים והעתידים לבבו בוטח-בשם-ד'^ו אלהי עולם מחיה החיים וחי-העולמים^ו> מצב נפש כזה כשהוא מתאים גם כן לכל סדרי החיים הפנימיים, הנפשיים והגופניים, חיי המשפחה והחברה, וכשהוא צועד בעוזו להיות גם כן מתפלש להיות המוסר הציבורי עומד על תילו ומכונו, אז הארץ מוכרחת להתמלא דעה, ותורת ד' היא נובעת ממעמקי הלב - כל אדם שומע קול ד' הקורא אליו ושש ושמה לעשות רצון קונו וחפץ צורו, שהוא צורו הפרטי וצור העולמים כולם; ומרגיש הוא אז, שהוא האדם, שואף את חייו יחד עם מקור-החיים^ו, וכל היצור כולו ניצב לו כאורגן שלם אדיר נחמד ואהוב, שהוא אחד מאבריו, המקבל מכולו ונותן לכולו, ויונק יחד עמו זיו חייו ממקור החיים [עפ"י ל"ה 149].

מתק האהבה - רוחב הדעת^ו, והנועם אשר לעדן-העליון^ו [א"ק ג ראש דבר כט].

אהבת צור-העולמים^ו - זיו השכינה^ו, הכרה שכלית והרגשית, ללכת בדרכי-ד' באהבת אמת והכרה עמוקה פנימית^ו [עפ"י ע"א ג ב ג].

זיקי אהבת אלהים - מציאת אור-ד'^ו בעומק רגש, בתוכן דעה [א"ק ג ריא].

ע"ע אהבת ד'. ע"ע אהבת ד' העליונה. ע"ע יראת הגודל.

אהבה לעומת טוב - ע' בנספחות, מדור מחקרים.

5. **ההכרה האמיתית וכו' מכבוד-אל, הנשקף מהבריאה וכו' וכו' שומע קול ד' הקורא אליו וכו' ומרגיש שהוא וכו' שואף את חייו יחד עם מקור-החיים, וכל היצור כולו ניצב לו כאורגן שלם אדיר נחמד ואהוב, שהוא אחד מאבריו, המקבל מכולו ונותן לכולו, ויונק יחד עמו זיו חייו ממקור החיים** - ע' במדור שמות כינויים ותארים אלהיים, "מלכנו". ושם, "אבינו". ע"ע ע"ר א רמט, ד"ה ברוך. ושם, רפט ד"ה ברכנו. ושם ב ג ד"ה אמר ר' עקיבא. קבצ' ב קלז [87]. פנק' ב רד מט. ע"ע "שמע". ע' במדור פסוקים ובטויי חז"ל, "ברוך שם כבוד מלכותו". (את ההבחנה בעניין האיר לי רוני שיין).

"אוהל" לעומת "בית" - ע' במדור פסוקים ובטווי חז"ל, "יושב בבית" לעומת "יושב אוהל".

אויב - מי שהשנאה (אצלו) בכח לא בפועל [מ"ש שכז].

אולפן - לימוד <בתרגום> [ר"מ ב].

אומה - טבע האומה, הרוחני והחומרי - הטבע הפסיכולוגי של האומה, וטבע התולדה והמורשה של האבות והגזע, וטבע הגיאוגרפי של ארץ נחלתה [עפ"י קבצ' ב מה (ב"ר שכרז)].

אומה - צורת האומה - נשמתה ואורח חייה [עפ"י ע"א ד ה סא].

אומה - האומה (הישראלית) כולה בצרופה הכללי - אָם החיים שלנו. האופן הכללי של כל ישראל בבור גוש אחד, המחבר את כל האישים הפרטיים להיות לעם אחד, הכולל ג"כ את כל הדורות כולם בהערכה אחת [עפ"י א' עו, ע"ר ב פד].

ע"ע עם. ע"ע גוי.

אומה - רוח האומה היחיד - השאיפה אל הטוב האלהי המונח בטבע נשמתה [א' נב].

ע"ע רוח ישראל. ע"ע רוח ד'. ע' במדור תורה, תורה שבכתב, תורה שבכתב ברום תפארתה ותורה שבעל פה שניהם יחד.

אומה - שכינת האומה - רוח החיים של השאיפה האלהית המקושרת בתוכן הסגנון הצבורי של הצורה הלאומית [א' קו].

ע' במדור מונחי קבלה ונסתר, "שושנה עליונה".

אומה - ישראל - כנסת־ישראל המוגבלת בגבול נחלת ישראל [א' מב].

מקום מנוחתה של האידיאה־האלהית על המרחב ההיסטורי הכללי [א' קח].

אומה הישראלית - התכלית הכללית של האומה הישראלית - להודיע את שם־ד' בעולם כולו ע"י מציאותה והנהגתה [ל"ה 119 (פנק' ב עו)].

ע"ע ישראל, מהותם העצמית הנותנת להם את אופים המיוחד.

אומה כללית - תמצית של המין האנושי הפועלת עליו בלי הרף בעיבוד צורתו הרוחנית [קובץ הקצו].

ע' במדור פסוקים ובטווי חז"ל, עם לבדד.

אהבת ד' העליונה - אהבת השלמות המוחלטת והגמורה של סיבת הכל, מחולל כל ומחיה את כל [א"ק ב תמב].

אהבת ד' הבהירה - האהבה המרוממה והעדינה לאין־סוף [קובץ ה צה].

אהבת השי"ת - בהכרת האמת של המציאות האלהית מצד עצמה, המקור לשמו־הגדול ב"ה [קבצ' א קלז].

אור אהבת ד' - עדן החיים, מגמת החיים, עצם החיים, בהירות החיים, ומעין חיי החיים, עליון מכל הגה, מכל רצון והסברה, מכל שאיפה פנימית, ומכל הזרחה יפעית, הכל בה, והכל ממנה [קובץ ו רמא].

ע' במדור פסוקים ובטווי חז"ל, אהבה רבה. ע"ע אהבת שם ד'.

"אהבת חנם"⁶ - אהבה שגם כשיש במציאות דברים שכאילו מעכבים לה אעפ"כ תתגבר על כולם ותקבע־חנם [ל"י א קיג].

אהבה שאינה תלויה בדבר <אהבת ד' לישראל, ברית עולם> [ק"ת נה].

"אהבת חסד" - ע' במדור פסוקים ובטווי חז"ל.

"אהבת חסד" (לעומת "תורת חיים") - ע' במדור פסוקים ובטווי חז"ל.

"אהבת עולם" - ע' במדור פסוקים ובטווי חז"ל.

אהבת שם ד' - אהבת הלימוד והידיעה של מציאות השי"ת ודרכיו, וכל המכשירים המביאים לזה [קבצ' א קלו].

ע"ע אהבת ד'. ע"ע אהבת ד' העליונה.

אהבת תורה - ע' במדור תורה.

אוהל - בית הדירה, העלול להיות מוכן למסעות, שמרשם בתוכן הרוחני העליון את העליות הנכספות. מסמן את היסוד המטלטל, את הצביון של ההכנה אשר לתנועה, שכונתה היא תמיד השתנות ועליה לצד האושר־העליון, לקראת הזיוו של מעלה [ע"ר א מג].

ע"ע משכן.

6. ע' א"ק ג שכד.

אוצר החיים - אורה־של־תורה^ו במקורה [ע"ר א קמז].

הצד העליון של התורה, היקר בעצמו מכל החיים כולם, **אוצר חיים** עליונים נעלים ונשאים מכל חיי זמן ועולם [ע"א ד ט ז].
ע' במדור מונחי קבלה ונסתר, "אורייתא מבינה נפקת". ע'
במדור תורה, תורה, שורש התורה.

אוצר הטוב - מקור חייהעולמים^ו [אג' א קי].

אוצר עליון - **האוצר העליון** - מקור הברכות^ו [א"ק א קיט].

אור - יסוד ואומץ המשכת החיים [עפ"י א"ק ב רצו ע"ט טז].
כל יסוד החיים, חיי החיים, זיוס^ו ותפארתם^ו [עפ"י ע"א ד יא יג].

כח הרוחניות^ו של השכל הגדול, של החפץ הכביר, של המרץ הנשגב^ו [מ"ר 296 (קבצ' ב עא)].

האור הגדול הכללי - שלמות החיים ובריאותם הנמשכת ממקור אמתם, המתגלה על ידי כל פרטיותם של דברי התורה, טיפולם וקליטתם, במלא כל הנפש ובכל תפוצות חדריה [א"ל מג].
ע"ע "אור החיים". ע' במדור מונחי קבלה ונסתר, אורות.

אור - **האור בעצם** - אור־חדש^ו של תשובה־עליונה^ו, המ"ט שערי^ו בינה^ו [ח"פ לב:].

גילוי אמתת המציאות המשוכללת בהופעת^ו הקרנת הזרחתה^ו [עפ"י פנק' א תרלו (ב"א ד יא)].

ע' בנספחות, מדור מחקרים, אור, זוהר, זיו. ושם, אור, זיו, ברק.

אור - (**לעומת כלי**) - נשמתו הרוחנית של הכלי > שהוא לבושו המעשי החיצון > [עפ"י א' קנח].

החיים העצמיים של מחשבת ההויה (לעומת ההויה) [עפ"י ע"ר א כו, וא"ק ד ת (א"ה 1098)].

אצילות האלהות בתור נפש ההויה, (מבחינתה הפנימית), בדיבורים מצד הסתכלות השירית שברוח הקודש [עפ"י א"ק ב שמח].

משמעות עמוקה, תוכן רוחני^ו [פנק' א תרלו (ש' 6, 25)].

אור - (**לעומת חיים**) - דעה^ו, רוח־הבטה [עפ"י א' יא].

'**אור**' **לעומת 'מאור'** - ע' בנספחות, מדור מחקרים.

אור - כללות הרגשה וידיעת מציאות. ערך ההשגה^ו והרצון הגמור >כי מה שלמעלה מההשגה האנושית אין לקרות כ"א בשם

חושק^ו מצד ההעלם, וכשיש העלם לחושק של מעלה, נגבל בגדר השגה ונעשה **אור** > [עפ"י מא"ה ד כא-כב].

אור - ההרגשה הנפשית וההבנה של הידיעה [ע"א ב ט כקד].

אור - **אוצר האור** - חיי החיים העליונים, מקור כל החיים ושרש כל ההויות [ע"ר א סז].

אור - **האור הפנימי (של המושג מאורו של אלקים־חיים, צור ישעינו, לגדולי המשיגים)** - החיים האמיתיים שאין לנו מלה ליחסם, כמו שהם נמצאים במקור־החיים^ו יתברך שמו [עפ"י ע"א ג ב נב].

אור אין סוף - ע' במדור מונחי קבלה ונסתר. או במדור שמות כינויים ותארים אלהיים.

אור אין סופי - **האור האין סופי** - ההארה האלהית^ו המקיפה והממלאה את כל, את כל הנשמות^ו ואת כל העולמים^ו [פנק' א שצט].

אור "אל עליון קונה שמים וארץ"⁷ - החפץ־האלהי^ו, המהוה את היש כולו, המעמידו ומחייו, הדוחפו לעליוויו בכל קומתו המעשיית והרוחנית מריש דרגין עד סופם. הנבואה־העליונה^ו של פה אל פה אדבר בו, הנשפעת לנאמן^ו בית^ו, להקים עדות ביעקב לעולמי עולמים, לקומם תבל ומלאה, בנשמת ד' יוצר כל [עפ"י ע"א ד ט טז].

אור אלהי - אור^ו האמת^ו הצדק^ו והדעת^ו [ע"ה קכח].
זוהר^ו גדול של שכל בהיר וחשק אדיר של רצון כביר מאד [א"ק ג רטז].

אור אלהי - **האור האלהי** - המגמה השעשועית^ו הפנימית^ו של היצירה כולה, המזריחה^ו באור^ו יפעתה^ו על פני כל היקום, מחייה הפנימיים [א"ק ג קפח].

נועם אור אלוה נורא הוד - מקור הנעימות ומעין העדנים^ו, אוצר ההופעות^ו ומקור מקורות החיים [ר"מ עו].

האור האלהי - מקור־החיים^ו ומקור כל העדן ורוממות כל אושר־עליון^ו. אור חיי־החיים^ו [עפ"י קבצ' א רטז (ג"ר 124)].

חיי החיים [ע"א ג ב רכו].

מקור האור האלהי - נחל עדנים שאין לו סוף, ומקור עדן נצחי לכל נשמת חיים, המהפך את הכל לאור־חיים^ו. המאור

הארת^ו היש האמיתי וזיו^ו החיים האלהיים [ע"א ד ט מז].
הקדושה השרשית העצמית, המצואה בפועל, הוד^ו חיי
הקודש^ו, המרומם ונשא מכל שרעף ורעיון [עפ"י ע"ר א ט].
הנס^ו המוחלט [ע"ר א מט].

אור ד' בעולמו - אור השכינה^ו, נשמת העולמים, הוד
האידיאליות^ו האלהית החיה בכל [א"ק ב שסח, א"ש יד ד].

אורו של משיח^ו [א"ק ב תקסא].

אור ד' - גאולה רוחנית עליונה, נהירה אל ד' ואל טובו [א'
צא].

"אורן של ישראל", רוחה^ו השורה על כלל ישראל
ותפארתם הכללית [ע"א ד לג].

אור ד' אשר באומה - השראת השכינה^ו וקדושת^ו התורה^ו
והמצוה^ו [עפ"י ע"ר א קעג].

אור ד' בעולם - האמת^ו והצדק^ו של דעת הקודש^ו [ע"ר א רן].
אור ד' וטובו - הטוב^ו והצדק [ל"ה 118].

אור ד' בארץ - התורה האמיתית והשכל הצלול והבהיר [אג'
א קין].

אור ד' - קדושת התורה והיהדות הנאמנה, מורשה קהלת יעקב
[מ"ר 367].

אור צדק עולמים אשר בתורת חיים^ו [מ"ר 366].

המוסר^ו האלהי^ו המתגלה בתורה^ו, במסורת, בשכל^ו וביושר^ו
[א"ק ג א].

נועם^ו הקודש [א"ק ב שי].

זיו^ו אור החכמה והשגת האמת [פנ' ח].

אור ד' העליון - (לעומת אוריהדעתהתחתון^ו) -
אוריהמקיף^ו הגדול ורחב מרחבי שחקים [ע"א ד ט כט].

אור האמת - ע"ע אמת.

אור הגדול - **האור הגדול** - התוכן האלהי^ו שאי אפשר
להגותו ולשער^ו [פנק' א שסב].

אור הגלוי - **האור הגלוי** - האור הנראה של אוריהתורה^ו
וחכמת ישראל כולה בקדושתה^ו וטהרתה^ו, בבינה והכרתה,
בכבודה וישרותה, בעושר סעיפיה בעומק הגיונותיה ובאומץ
מגמותיה. תלמודה של תורה בכלל הרחבתה והסתעפותה(יו)תיה,
בדעת וכשרון, ברגש חי וקדוש, וברצון אדיר וחסון לחיות את
אותם החיים הטהורים והקדושים אשר האור המלא הזה מתאר
אותם לפנינו. (אוריהקודשהחבויה^ו) בהיותו מתקרב מאד אל

הפנימי, הכח הכמוס האלהי שיש במגמת הוייתה של האומה
בעולם, שהוא הסוד של כל ההויה כולה [עפ"י קבצ' א קעה].

אור אלהי עליון - המרחב של אין סוף לבהירות והשלמת חיי
עולמים בעד הכל [ע"א ד ט סה].

ע"ע אור עליון. ע"ע אור ד'.⁸ ע' במדור שמות כינויים ותארים
אלהיים, אלהי, המקור האלהי.

אור אלהי - האור האלהי - נשמת האומה^ו השרשית [א' קנח].
הזיו^ו הטהור^ו הממלא נפשות טהורות [ע"א ג ב נ].

אור אלהים - תעודת ההויה, מקור הנשמות^ו, מלאכל^ו,
רוח ישראל^ו המופשט [עפ"י א"ת יב א].

אור החיים היותר יפים, היותר טהורים^ו היותר מאירים^ו [ע"א
ד ו מ].

אור ד' - העילוי העליון^ו, שממעל למקור החיים^ו, יסוד
המרחב העליון של הזוהר^ו הבלתי מוגבל שכל עולמי-עולמים^ו

אינם כדאיים לו, שהוא מובדל מכל אורות עולמים, שכל תכונה
של אורה בהם הרי היא מכוונת לראות על ידה גופים חשכים,

שבעצמם אינם מערך מהות האורה, אבל האור בעצמו איננו
דבר נראה, כי לא נתגלה בעולם לפי מדתו הכח הרואה את

מהות האור. אמנם **אור ד'** במעלת הרחבת אצילות^ו מקורו,
הוא האור שאור נראה בו ועל ידו [עפ"י ע"ר א כא].

אור האורים, שאי אפשר לנו לבטאו ואיננו יכול להתלבש
באותיות של שום מבטא גם לא של שום רעיון [א' קלא].

מקור חיייהחיים^ו ב"ה [ע"ר א קנה].

חיייהחיים^ו, היסוד העליון מקור חיי אור העולמים^ו [עפ"י א"ק
ג צה].

יסוד כל היש, ויותר מכל היש באין קץ [קובץ א תתיא].

צוריהחיים^ו [שם רמ].

אור האמת^ו [עפ"י ע"א ב ט קנא].

אור ד' מחולל כל - זוהר האמת, הוד^ו אוריהחיים^ו,
שבמקורהקודש^ו [עפ"י א"ק א ג (מ"ר 402)].

אור ד' וכבודו - הקודשהעליון [מ"ר 345].

אור ד' העליון - כולל הכל, ומקור הכל וחי כל [ע"ר א רח].

ע"ע אור עליון. ע"ע אור אלהי.⁸

אור ד' ממרומיו - הישהעליון^ו, הרוחניות^ו והטהור^ו
המעולה [עפ"י א"ק ג רפן].

**אור ד' - אור פני המלך המתנשא לכל לראש מעל כל ענין
העולמות** [ע"ר א רפט].

8. **אור אלהי, אור אלהים, אור ד', אור עליון** - בין מושגים אלה התקשתי למצוא הבדל, מכל מקום חולקו ההגדרות למחלקות שונות על פי
המונחים השונים.

מושגיני, אל צרכינו הזמניים, ואל מאויינו הלאומיים [מא"ה ג (מהדורת תשס"ד) קכג, קכה].

ע"ע אור קודש חבוי.

אור הדעת התחתון - (לעומת אור־ד'העליון) -
אור־הפנימי המרוכז באוצר הדעת אשר לבן־אדם [ע"א ד ט כט].

אור ההשואה - ע' במדור מונחי קבלה ונסתר.

אור החיים - מקור זיוֹ החיים [עפ"י א"ק ב שכט].

שאיפת הגדלת כחותיהם [ע"א ד ו מא].

ע"ע אור. ע"ע אור חיים.

אור החיים - אור־ד', זיוֹ החכמה האלהית, ואור פני מלך חוטר מגזע ישי [ע"א ב ט קנב].

אור החיים העליונים - הנשגב־הכללי [א"ק ג רפ].

אור העתיד - הופעת כבוד־ד' בעולם [א"ק ב קפב].

אור הפנימי - האור הפנימי (של המושג מאורו של אלקים־חיים, צור ישעינו, לגדולי המשיגים) - ע"ע אור, האור הפנימי.

אור השכינה - ע' במדור מונחי קבלה ונסתר, שכינה.

אור התורה - ע' במדור תורה.

אורה של תורה - ע' שם.

אור חדש - ע"ע אור קודש.

"אור חדש" - אוצר חיים חדש ומלא רענונות, נשמות־חדשות, מלאות הופעת חיים גאיוניים, ממשלת עולמי־עולמים, הפורחת ועולה, המשחקת בכל עת לפני הדרֹ אל־עליון, האצולות מזיוֹ החכמה והגבורה של מעלה [א"ק ג שסח].

אור חיים - אור קיום של הדרֹ נצה נצחים [א"ק ג נח].

אור חיים⁹ - דעה ורצון, רוח־הבטה ומציאות־מלאה [עפ"י א' יא].

ע"ע "אור החיים". ע' בנספחות, מדור מחקרים, אור וחיים.

אור תי־העולמים¹⁰ - אור־עליון, מקור מקורות, חיי החיים [קובץ ה צט].

אור תי־העולמים¹⁰ - הענין־האלהי [א' ס].

הטוב־הכללי, הטוב האלהי השורה בעולמות כולם. נשמת־כל, האצילית, בהודה וקדושתה [עפ"י א"ש פרק ב]. החיים האלהיים ההולכים ושופעים, המחיים כל חי, השולחים אורם מרום גובהם עד שפל תחתיות ארץ, המתפשטים על אדם ועל בהמה יחד [עפ"י ע"ט י].

הרצון הכללי, הרצון העולמי [א"ק ג נ].

אור עליון - האור העליון - חייו ומקור שפעו, מחוללו ומהווה של העולם [עפ"י ע"א ד ט נב].

יסוד הכל ומקורו [קובץ א תרלו].

הזיוֹ האלהי, יוצר כל [א"ק א קצב].

האור העליון שבהויה - העילויֹ הרוחני [קובץ א קסח].

האור העליון - זוהרֹ הצחצחות של קדש־הקדשים [א"ק ג רח].

מקור מקוריות כל חיים וכל יש [קובץ ה נ].

מקור מקורות, חיי החיים, אור חי העולמים [שם צט].

מקור החיים והעונג [שם כה].

בהירות חיים והויה מלאה זיו קדש. החיים העליונים ברום ערכם, בהופיעם ממכון הטוב והעלויֹ הנשגב [עפ"י ע"ר א קצג].

לשד חיי העולמים הזולף בחסדי אבות ממקור הברכה, מיסוד עולם שהוא קודם ונעלה מכל הגבלה וחוקיות מוטבעה [אג' ג נח].

האור העליון הבלתי מוגבל - המוסרֹ האלהי המוחלט [א"ת ד ד].

ע"ע אור אלהי. ע"ע אור ד'.⁹ ע' במדור מונחי קבלה ונסתר, אור אין סוף.

אור קודש¹⁰ - טללי שפעת חכמה וצוירים עליונים, נשגבים ונעימים, שהם משתפכים לתוך הנשמה, מודיעים לה זיוֹים עליונים, מנשאים אותה לרוממות מעלה, מקרבים לה את היש־העליון, את הרוחניות והטהרה המעולה, את אור־ד'־ממרומיו [קובץ ו קנ].
ע"ע אור, האור בעצם.

9. **אור חיים** - לבירור ההבחנה בין "אור" ל"חיים", ע' הוד הקרה הנורא פרק א סי' ג, ד, ובעיקר בעמ' לו.

10. **אור קודש** - בא"ק ג רפו הנוסח הוא: אור חדש.

של עולם, עם המכשירים המוסריים והעיוניים הדרושים לזה
[עפ"י א"ה 913].

אורה אלהית - החפץ הצירורי והמעשי, לשלטון של עילוי^ו
כל עז^ו של צדק^ו ואור^ו [ע"ה קלב].

השלמות, המעשית והשכלית, הרגשית והתכנית, השלמות
במילואה [א"ק ב שעה].

אורה - שלמות בכל תיקונה. חיי קודש^ו וטוהר^ו [עפ"י שם רפז,
שכט].

האורה העליונה - גדולת החיים של הכרת האלהות האמיתית,
הכוללת את כל תענוגי הרוח וכל העדנים עמם ברום עוזם
[קובץ ז עו].

אורה חיצונית - נימוסים אנושיים טובים ויפים, תיקוני
מדינה וממלכה נוחים ונעימים. התקדמות, סדרים, פאר^ו
ונעימות חיצונית הדורשים עמם חכמה מעשית רבה ללכת
קוממיות ולהיות גוי איתן מלא חכמה מעשית וכליל יופי^ו
[עפ"י ע"א ג ב טז].

ע"ע אורה פנימית.

אורה פנימית - אורה-של-תורה^ו, רוח-הקודש^ו והנבואה^ו,
ששופע בישראל^ו ביחוד ממקום בית-המקדש^ו יצאה האורה^ו,
היא האורה-האלהית^ו שמאירה בישראל לבדם ואין לזרים
חלק בו. כח הקדושה^ו המיוחדת שהיא מעלה את ישראל
למצב רם ברוח קדושה ודעת-אלהים^ו ודרכיו^ו, שכולה אומרת
כבוד-אלהים^ו [עפ"י ע"א ג ב טז].

ע"ע אורה חיצונית.

אורה רוחנית - **האורה הרוחנית** - הגבורה^ו הגמורה המנצחת
את כל העולמים וכל כחותיהם [א' פד].

אורה שכלית - **האורה השכלית** - הדעות הקבועות וארחות
הדעה^ו [ע"ר א קסח].

◇ **האורה השכלית** באה מרוב תורה ודעת, מהרבה
שימוש-שלי-חכמים^ו, ומהרבה דעת העולם והחיים [א"ק א
רמ].

אורה של תורה - ע' במדור תורה.

אורה של תורה - ע' במדור תורה, אור התורה.

אור קודש חבוי - האור^ו הקדוש^ו הגנוז, (ה)מקור האלהי^ו
של התורה^ו, החוסן^ו של הנבואה^ו, סגולתה^ו של רוח-הקודש^ו
והמחזה העליון^ו. האור הגנוז של אור הנבואה ורוח הקודש.
מעין החיים של שורש התורה האלהית ומכון כל חזון ומראה
עליון. אור הקודש של חמדת עולמים הגנוזה, שורש התורה
האלהית ומקור הנבואה ורוח הקודש המיוחד לישראל [עפ"י
מא"ה ג (מהדורת תשס"ד) קכ"ה].

ע"ע אור הגלוי. ע' במדור אליהות ודתות, חושך חבוי.

אורגן - גוף חי, מסודר [רצ"ה א"ש ה הערה 1].

אורגניסמוס - הקישור העצמי שיש להגוף עם הנשמה [קובץ
ה קנה].

אורגניסמוס - (**האורגניות הכללית שביצירה כולה**) -
קישור ושילוב^ו החלקים זה בזה בכל צומח ובכל חי ובאדם.
כל החלקים שביש (ה)צריכים זה לזה, ותהומות רבה והררי
עד (ש)הם זה בזה משולבים ומצורפים [עפ"י א"ק ב תיז].

חק האורגניות - היחש החי של השפעה ושל קבלה, (ה)הולך
וחרוז ומקיף את כל המצוי, את החומריות ואת הרוחניות, את
הפעולות, המנהגים, ההרגשות ואת המחשבות [ע"א ד ו מא].

"אורה" - ע' במדור פסוקים ובטווי חז"ל.

אורה - **האורה** - העילוי^ו הרוחני^ו [עפ"י קובץ א קסח].

אורה - **אורה אלהית** - שלמות הכל, ושלמות העדן^ו של מקור
הכל, שאין לנו שום מושג ממנה כ"אם מה שאנו חשים את
מציאותה ומתענגים מזיוה בכל עומק נפש רוח ונשמה [עפ"י
א"ק ג רצ, א' קיא].

הגודל והשיגוב האלהי [קובץ ו צ].

אורה - **אורה אלהית** - החוסן^ו המלא, האור העליון, המון
החיים ומקור ימיהם [עפ"י אוה"ק ב תמז].
האורה האנושית בכללה המתגלה באורן-שלי-ישראל^ו [אג' א
מג].

האורה הכללית - המשך החיים הנובע מהתשוקה העליונה
והכללית של קרבת-אלהים^ו [מ"ר 38].

אורה עליונה - אור^ו חכמת^ו כל עולמים^ו [א' כט].

אורה - **האורה הכללית** - דעת היהדות^ו בכל הדרת נשמתה
הפנימית, העולה מעומקה של תורה^ו, ומאוצר ההרגשה
האלהית הבאה בהתמדת התלמוד והעיון בדברים שהם כבשוננו

"אורות" - (עניינו של ספר אורות) - שלמות גילוי אמתת קדושת עצמיותם של ישראל וערכם האלהי העליון הנצחי [א' קפז].

אורות הקדש - החיים בחיים (ה)עליונים ברום עולמים בצחצחות^ו אידיאליהם^ו, ספוגי קדש^וקדשים^ו [ע"ר א קפ].
ע"ע מוסר הקודש. ר' חכמת הקודש.

"אורך ימים"¹¹ - כל הימים^ו בעמדם בצביונם המלא, (בהיותם) בתוכן העליון^ו, בקשר החיים עם הנצחיות^ו האלהית^ו, (ששם) אין הזמן^ו עובר, הכל קיים, (כש)כל העשוי בהם עומד ומוזהר, ומשיב את הנשמה^ו זיו^ו וצחצחות^ו ושובע נעימות. מלוא הימים, (כאשר) הצירוף של כל השיגוב, שנעשה מכל פרטי החיים בטוהר^ו קדושתם^ו, מתעלה בזיו ונהורא בהירה [עפ"י ע"ר ב עה].

באורך ימים כלולים הם כל הימים וכל ההשפעות^ו, כל ההופעות^ו וכל ההזרחות^ו, כל המדעים וכל ההרגשות, כל צדדי ההסתכלות, וכל ארחות הדעה^ו [א"ק א טו].

"אורך ימים"¹² - (תאר למעלה שבמצוות כ"אורך ימינו" לעומת "חיינו") - התועלת המגיעה בשלמות הנשמה^ו במה שנעלם ואינו נרגש כלל אבל הוא מקנה לה קנין נשגב [ע"ר א תיב (פנק' ג רסח)].

ע"ע "חיים", תאר למעלה שבמצוות (לעומת אורך ימים).

אורך ימים - השלמת החיים היוצאת חוץ לגבול התעודה הפרטית. שמאריכים הם על המדה המוגבלת לפרטיותו ויספיק האדם תעודת החיים בעד העתיד בעד דור יבוא [עפ"י ע"א ג א נח (ח"פ מב.)].

הנביעה של האורה^ו הרוחנית^ו המתגברת ועולה על ידי הברכה^ו הפנימית של הנשמה^ו, שהיא באה ביחוד מהמקור של ההוקרה הפנימית והתוכית של הצד החיצוני המוכר בחכמה^ו, שזהו התוכן הפרטי שבקניני הרוח, שהיא הכרה מפורדת לחלקים שונים, (העושה את) הימים מבורכים גם בפרטיותם [עפ"י שם ד יג ט].
ע"ע אורך שנים.

אורך שנים - האורה הכללית של השנים. תפיסת חיים העולה בצורה כללית, מפני הוקרת התוכן האצילי^ו של החכמה^ו (ה)מביאה נהרה אחדותית בנפש האדם, ודחיפת החיים היוצאת ממנה היא משאת נפש לתוכן ההכללה של החכמה בצורתה הבהירה והמקפת [עפ"י ע"א ד יג ט].
ע"ע אורך ימים.

אורן של צדיקים - האור^ו הרענן^ו, שהקודש^והעליון^ו חי במלא חפשו^ו הנאדר בתוכו [א"ק ג ק].

11. תהילים כג ו, צג ה
12. ברכת קריאת שמע שבערבית.

ב

בא - הוראת התכנסות הנושא אל המקום הראוי ע"י תנועה מוקדמת [ר"מ קכה].

באור - יחשו של כל מאמר בודד, לא רק לפי ערכו והדבר המבוצר בתוכו בלבד, כ"א עפ"י ערך כל אותן ההשפעות שאפשר לו להשפיע, לכשיתבאר, כאשר "מעין ישיתוהו" על עולם הרעיונות ההולכים בדרך ישרה, הוא פתוח בדרך מפולש לעולם הגדול של ההשכלות מלאות זיו^ו, ומעורר בדרך פתחו להכניס אל תוכו ועל ידו תלי תלים של ידיעות והרחבות שכליות, שנותנות אומץ וגבורה לנפשות ההוגות בהם. "מ"ם פתוחה - מאמר־פתוח^ו" [ע"א א, הקדמה, יד-טו].
ע"ע פרוש. ע"ע דרש.

באור - **דרך הביאור** - הדרישה הבנויה ע"פ ערכי הכללים, שהם דומים לדרישת כל רעיון לא רק מצד עצמו, כ"א מצד הרעיונות שמטבעו להוליד ע"פ דרך ישרה, כן דרישת התורה שע"פ הכללים, אין הפרטים נולדים ומסתעפים זה מזה, כ"א כולם יחד יוצאים הם מהכללים הראשיים יסודי ועקרי התורה וסתרי טעמיה הגדולים [ע"א א, הקדמה, יז].
ע' במדור תורה, דרישת התורה בדרך הכהן.

בג - מזון [ר"מ קכה].

בד - מגזרת בדד, ההתבודדות הפרטית [ר"מ קכט].

מדורים

פסוקים כמושגים
ובטויי ומושגי חז"ל וקדמונים

יתבררו ויקראו המושגים בשמותיהם, שיהיו מובנים בתכלית דיוקם דוקא ע"פ אותם השמות המדויקים שקראו להם בחירי חכמינו מני אז. "וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו, ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו".

מאמרי הראיה, נחמת ישראל, עמ' 287

א

- אבוקה - (בעולם השכלי, לעומת אור ירח¹ ואור השמש²)**
- החכמה ההקשית הבנויה מהרכבת הקדמות עיוניות [ע"א ב ז נג].
- אבירי לב הרחוקים מצדקה -** ע' במדור מדרגות והערכות אישיותיות.
- אבני שיש טהור⁴ -** החומר היותר נשגב [קבצ' א קצח].
ע' במדור זה, מים.

אָבֶן דִּי לֹא בִידִין² - די לא בידין - אם היה רצון השי"ת¹ לעכב את ישראל עד שישלימו הם בעצמם במעשיהם הטובים את הכשרם אל הגאולה³, היתה האבן נקראת **אבן די בידין**, שבידים שהיו ישראל עושים את תיקוני שלמותם, בזה **ימחו לצלמא³**, שהוא כח הרע והקלקול שבמציאות שאינו נותן מקום לגדולת ישראל. אבל כיון שרצון השי"ת הוא רק שיהיו ישראל מוכנים קצת ואז השי"ת ינטלם וינשאם אל קדושת המעלה הראויה להם אחרי שימורק³ עונם³ ויקבלו איזו שלמות להכנה של מעלתם, אע"פ שלא יהיו עדיין מוכנים לגמרי, א"כ תהיה השבירה של הצלם ע"י **אבן די לא בידין** שלא עשו ישראל בידיהם זאת המעלה [מ"ש רעזח].

גמר ענין העלאת השכינה³ שיהיה בידי שמים³ [ע"ר ב רעב].
ע' במדור זה, בקש יעקב לגלות את הקץ לבניו. ושם, מדת הימים. ע' במדור משיח וגאולה, ימות המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה.

אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה³ - ברתא³, התכלית היותר קרובה ומובנה, הנקודה³ התחתונה, עתידה לעלות³

1. ברכות מג:

2. דניאל ב לד "תָּזַה הַנִּיחַ עַד דִּי הִתְנַחֲזַת אָבֶן דִּי לֹא בִידִין וּמִקַּח לְצִלְמָא וּגו'". ע"ע פנק' ג קנ.

3. תהילים קיח כב. זוהר ח"א כד: "לסלקא לה, לגבי דאתמר בה "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה", וכד איהי סליקת לעילא, ברישא דכל

רישין סלקא ובגינה מלאכיא אמרין אי"ה מקום כבודו".

4. חגיגה יד:.